

Dones de la Platja (1900-1965)

Exposició virtual

AJUNTAMENT DE CAMBRILS
Cultura

L'ARXIU
municipal de Cambrils

MUSEU D'HISTÒRIA
CAMBRILS

VELA LLATINA DE CAMBRILS

Dones de la Platja (1900-1965)

Aquesta és la versió virtual de l'exposició que es va poder veure a la Sala El Pati del Centre Cultural el passat mes de maig, dins dels actes de la I Trobada d'Embarcacions Tradicionals de Catalunya - III Festa de la Mar.

Al voltant de la maqueta que durant anys va construir Josep Borràs Domingo Xambo, i que ha estat cedida al Museu d'Història de Cambrils, trobem fotografies de dones que entre el 1900 i el 1965 van viure a la Platja de Cambrils.

Veiem dones que remenden, que cuiden la canalla, que estiben peix, que es guanyen la vida venent-lo o que esperen el retorn de les barques.

Dones que es deixen retratar amb les amigues,

amb el promès, amb els pares o amb els fills. Dones que passegen, que seuen a la fresca, que ballen o que celebren l'estrena d'una barca.

Són xiquetes, dones joves i dones grans. Van mudades o amb la roba de cada dia. Fan feina o descansen.

Us convidem a observar-les i a preguntar-vos per l'alegria, la concentració, les il·lusions, el cansament o les preocupacions que cadascuna d'elles devia sentir en el moment de ser fotografiada.

Us convidem a gaudir-ne.

Cambrils, 8 de juny de 2015

A les famílies pescadores, una part de les feines d'en terra les fan les dones. Les veiem en moltes fotografies com aquesta de cap a 1900, assegudes a la sorra al voltant de les sàrcies. Remenden les peces que s'han esguerrat a la mar, per tal que puguin tornar a servir l'endemà. Entremig hi ha algun dels pescadors, que s'ho miren, i dones forasteres, probablement estiuejants de la família Dolsa. A primer terme, els pals i caps que servien per treure les barques a la sorra.

En aquesta imatge de cap a 1910, al costat de les barques tretes, a recer d'una vela, veiem dones joves i de més grans, amb els cabells lligats en un monyo o amagats sota el mocador. Amb les mànigues arromangades per poder treballar millor.

Mentre remenden cuiden la canalla i es transmeten notícies i coneixements. Al voltant de la sàrcia es crea un espai de treball, d'aprenentatge i de socialització. Els escassos estiuejants de l'època les fotografien i les converteixen en una imatge de postal.

Arxiu Municipal de Cambrils (cedida per Ramon Ortiga). Núm. reg. 9555-03-23

Les remendadores necessiten llargues hores d'atenció per repassar i reparar cadascun dels tels de l'art. Un treball acurat, hivern i estiu, que permet a les diferents generacions compartir llargues estones de companyia.

Com l'àvia i la néta que veiem en aquesta imatge de mitjan segle XX, moltes d'elles feien aquesta feina al Sorral.

Arxiu Municipal de Cambrils (cedida per Joan Domingo Pijoan i Juanita Ferrando).

Núm. Reg. 8006-14. Autor desconegut

Quina edat deu tenir, aquesta dona que mira a càmera cap a 1910? El seu aspecte ens dóna poques pistes i ens pot portar a engany.

Des de ben joves, les dones tenien la cara desgastada per les llargues hores que passaven a la intempèrie, portaven el cabell lligat en aquest monyo de castanya i anaven vestides amb aquesta indumentària fosca de faldilles llargues, davantal i manteleta.

Segurament, els que apareixen a la imatge es van estranyar força que un fotògraf es fixés en una tasca tan quotidiana com portar al pes les paneres de peix acabat de descarregar.

Arxiu Municipal de Cambrils (cedida per Ramon Ortiga). Núm. reg. 9555-03-15

Una de les feines d'en terra és comercialitzar el producte de la pesca. En aquesta imatge de cap a 1960 veiem una dona al mollet del Rec que estiba el peix per tal que quedi ben disposat a les caixes i es pugui vendre.

Entre aquests homes que descarreguen la sardina d'aquesta embarcació del Ilum abarloada de costat al mollet del Rec, si ens hi fixem bé hi veiem tres dones, amb ferrades i cistells, que probablement esperen la part.

Al record col•lectiu han quedat les dones que portaven el peix a vendre per tot el terme de Cambrils i fins i tot pels municipis del voltant.

Aquí veiem la vella Vadora, que es va quedar vídua de jove i amb aquesta feina va tirar endavant els seus deu fills.

Arxiu Municipal de Cambrils (cedida per Josep Piqué Domènech).

Núm. Reg. 11444-01-001

I, cap a 1960, arriba el turisme. Els cafès comencen a servir menjar i beure a totes hores. S'obren restaurants. Les dones de la Platja i també de la Vila troben una nova feina com a cambreres i personal de cuina.

Les xiques que veiem a dalt formaven el personal del restaurant Rovira.

Les de la dreta estan fotografiades a la cuina de cal Gatell, on treballaven.

Arxiu Municipal de Cambrils (cedida per Esperança Casas).
Núm. Reg. 10245-01-02.

Arxiu Municipal de Cambrils (cedida per Maria Teresa Anguera Sans).
Núm. Reg. 11446-01-002

No sempre hi ha feina per a tothom. Al llarg dels segles, diverses onades de cambrilencs han hagut de buscar fora els mitjans per guanyar-se la vida.

Cap a 1930, aquesta família va voler enviar un retrat als seus parents emigrats a l'Argentina.

La imatge se situa a les escales del xalet que hi havia a la zona del Sorral.

Arxiu Municipal de Cambrils (cedida per Maria Josep Font Pijoan). Núm. Reg. 9555-06-128

Aquí hi veiem la torre del Port, origen de la Platja i centre de totes les mirades dels turistes.

També s'hi van fixar els estiuejants Dolsa, que la van retratar amb les xiquetes i xiquets que aquell matí de cap a 1900 eren a la sorra.

Alguna de les noies porta en braços una criatura: l'aprenentatge de feines diferents començava de ben petites. A l'esquerra, una dona estén la roba.

Arxiu Municipal de Cambrils.
Núm. reg. 9525-1-174. Autor:
Tomàs o Lluís Dolsa

A mitjan segle XX, la torre del Port, ja reformada, continuava essent testimoni de l'activitat de les famílies pescadores.

En aquesta imatge, dues dones esperen que els homes acabin de descarregar el peix.

No tot és feina, però. Aquestes xiques i xiquetes han passejat fins al moll de Llevant.
Hi veiem vestits d'estiu, robes estampades i clares, sabates de mudar...

Darrere, dones i homes entre la sorra i l'aigua, més enllà de les casetes de bany. Som a la dècada de 1940 i la indumentària de platja no s'assembla gens a la roba de bany actual.

Arxiu Municipal de Cambrils (cedida per Maria Josep Font Pijoan). Núm. reg. 9555-06-010. Autor desconegut

En aquesta imatge de cap a 1955 hi trobem vestits i abrics d'hivern. Xiques ben mudades i amb els cabells ben clenxinats. Darrere, el carro amb una barca treta.

No sabem per què aquestes dones i homes de la Platja es van fotografiar vora aquest bastiment tret a la sorra, probablement a la zona del Rec del Molí.

La fotografia es pot datar cap a 1915 i observem perfectament els monyos alts i les cintures apretades que es portaven en aquella època.

Arxiu Municipal de Cambrils (cedida per Maria Josep Font Pijoan). Núm. Reg. 9555-06-125. Autor desconegut

Una mare passeja amb ses filles bessones a primera línia de mar, cap a 1947. Al fons veiem perfectament una de les grues que servien per construir el moll.

Arxiu Municipal de Cambrils (cedida per Montserrat Marco Vaquero). Núm. Reg. 10725-2-002. Autor desconegut

Diumenge de Rams era un dels dies assenyalats del cicle festiu anual. Fes fred o calor, s'estrenava la roba de primavera i se sortia a beneir la palma.

Aquestes dues xiquetes, el 1958, estrenaven uns vestits cosits per la seva tieta i els mitjonets que formaven part de la indumentària habitual fins que arribaven a la pubertat.

Darrere hi veiem un grup d'homes, també mudats.

Diumenge al matí, quan feia bon temps, el fotògraf s'instal·lava al mollet del Rec i esperava que passessin les colles, les famílies i les parelles que passejaven.

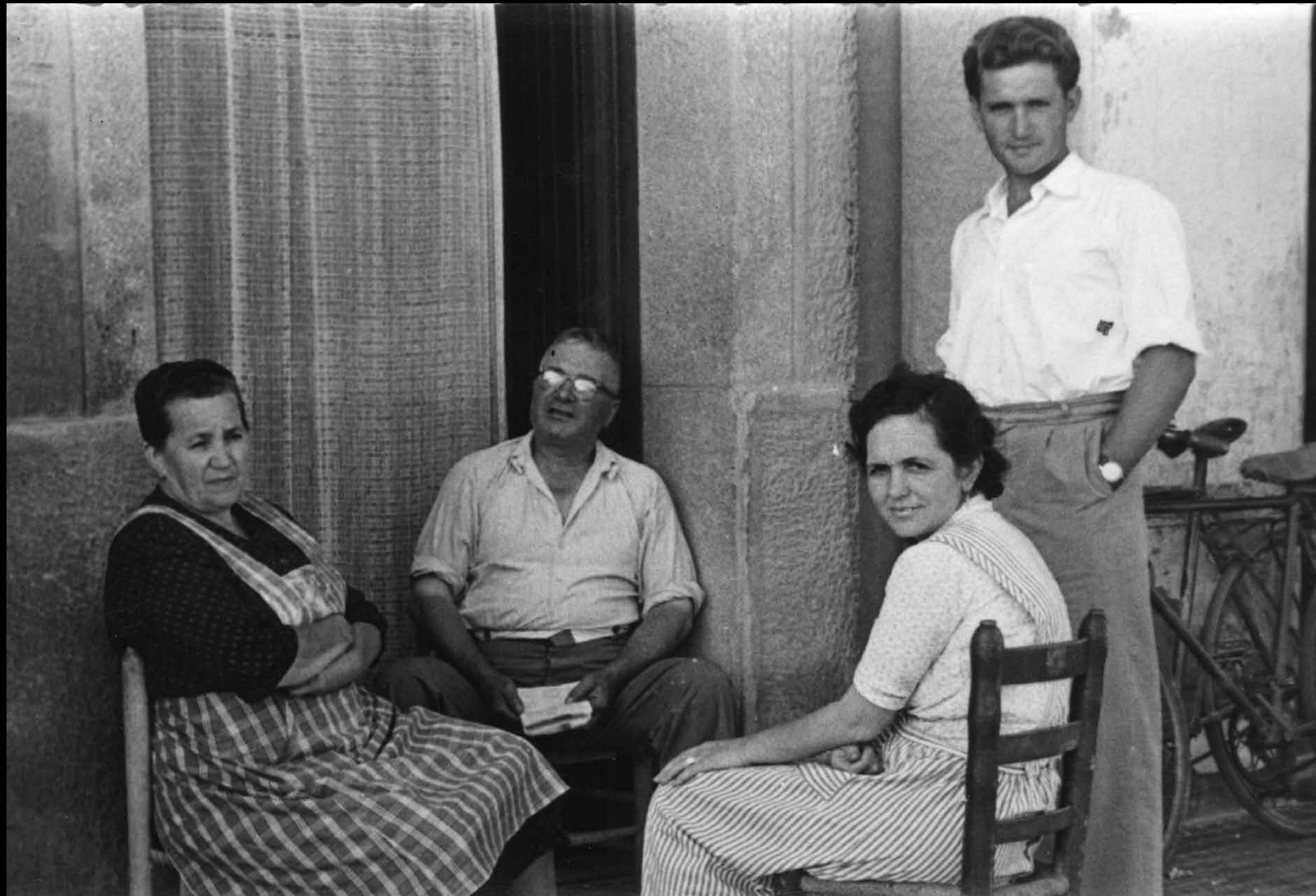
Aquesta fotografia de cap a 1960 devia correspondre també a un dia de festa. Ens ho insinua l'americana que porta el noi jove, fotografiat amb els seus pares i la seva germana.

Vora mar ha estat un espai preferit per a la passejada. Aquí veiem una parella de promesos, l'estiu de 1958. Darrere, els bots del Ilum i, més enllà, dos bastiments en reparació damunt del carro.

Cap a 1960, les dones de la Platja i la seva canalla anaven a passar qualsevol matí d'estiu al Cavet. Buscaven auriçons, feien la tequeta, es banyaven... I un dia els van retratar.

Els vespres d'estiu, prendre la fresca serveix per descansar, per alliberar-se de la calor de l'interior de les cases i, també, per fer-la petar amb els veïns. Amb les cadires en cercle, la conversa flueix i les persones estrenyen els seus vincles.

Durant dècades, la gran activitat de lleure va ser el ball. Se'n feia cada setmana, hivern i estiu, en cafès tancats (a la Platja, a la sala del Pòsit) o en pistes obertes. Servia per divertir-se i per trobar parella. Sota la vigilància dels grans, això sí... Qui es devia enfilar a la terrassa per fotografiar-los, aquell dia?

Estrena de la barca Marisol, el 1958. Presideix la dona de l'armador, vestida amb davantal i asseguda entre amics i parents. Aquest dia de festa, tan assenyalat per a l'economia de les famílies pescadores, era una de les poques ocasions en què la dona pujava a la barca.

A les pàgines següents hi podeu veure, fotografiada des del Sorral fins al moll de Llevant, la maqueta minuciosament realitzada al llarg de molts anys pel cambrilenc Josep Borràs Domingo, *Xambo*.

Pretén recrear els espais al voltant del port de Cambrils, tal com havien estat a mitjan segle XX.

En aquesta línia de façanes, entremig de les cases dels mariners hi veureu la torre del Port, la caseta de la *maquinilla*, l'antiga fàbrica de gel, les cases dels mariners i el cafè de cal Gatell. Davant d'algunes cases s'hi ha posat un rètol amb el seu renom.

Aquesta reconstrucció del paisatge del barri de la Platja ha estat cedida per la família de Josep Borràs Domingo *Xambo* al Museu d'Història de Cambrils.

Museu d'Història de Cambrils

Museu d'Història de Cambrils

Museu d'Història de Cambrils

Museu d'Història de Cambrils

Museu d'Història de Cambrils

BAR
POPULAR

CAL
SANS

CA
L'AGNETA

CA
RIBES

Museu d'Història de Cambrils

Museu d'Història de Cambrils

Museu d'Història de Cambrils

Museu d'Història de Cambrils

Museu d'Història de Cambrils

Dones de la Platja (1900-1965)

Sala El Pati, del 30 d'abril al 22 de maig de 2015

AJUNTAMENT DE CAMBRILS
Cultura

L'ARXIU
municipal de Cambrils

MUSEU D'HISTÒRIA
CAMBRILS

VELA LLATINA DE CAMBRILS